

κάμανε άλικανο να δώσω ένα κανε ποτήρι νερό στη μάνα μου, στη δύστυχη την ήρωίσα, που θυσίασε τὰ πάντα για τους άλλους, που έδω κ' ένα χρόνο ακόμη, με τὸ ένα ποδάρι στον τάφο, πολεμοῦσε κι αγωνιζότανε για τους ανάξιους, χωρίς να βγάλει κανένα παράπονο για τὴ σκληρότη και τὴν άπονη τύχη της, παρὰ μόνο να θλιβεται πὼς θὰ πεθάνη πιά, πὼς τότες δὲ θὰ μπορῆ να τρέχει να βοηθῆ τους δικούς της, να βοηθῆ τὸ παιδί της!»

Κλάμα δὲν εἶτανε, ἔσο ἔτσι μιλοῦσε ὁ Δεουδῆς, εἶτανε σωστὸ ἀναφυλλητὸ που λὲς να τοῦ ξέσκιζε τὰ στήθια του σὲ δυὸ κομμάτια. "Ἐθαλε τὸ μαντίλι του, στέγνωσε τὰ μάτια του και ξακολούθησε ἡσυχά ἤσυχα.

— «Πρέπει ὅμως ἀπαρχῆς και με συντομία να νάκουσης τὴν ἱστορία της μάνας μου και τὴ δική μου.»

Και άρχισε. Ἐπὸ τότες και ὡς τὸ τέλος πηρατήρησα κάτι πολὺ περίεργο. Ἴσια με κει ὁ λόγος του μπερδεμένος, ασύνταχτος, ασυνέδετος. Μου τὰ ξεφούρνιζε χωρίς συνέχεια, σὰ να τοῦ πολεμοῦσανε, σὰ να τοῦ πολιορκιοῦσανε ἔσα ἔπαθε, ἔλα μαζί, τὸ κεφάλι του, σὰ να τοῦ τὸ κάνανε ἄνω κάτω. Ἴσως ἀπτό, ἐπειδὴ ὁ δύστυχος, σωριάζοντας ἕνα ἱστορικὸ ἀπάνω σὲ μιὰ σκέψη και μιὰ σκέψη ἀπάνω σ' ἕνα ἱστορικὸ, πάσκιζε να φτάση σὲ κανένα συμπέρασμα που να μου ξηγήση τὸ φένο του και ἡ ξήγηση δύσκολη, ἀφοῦ ἀπικιτοῦσε κάποια φιλοσοφία, δὲν εἶχε ὅμως τὴ συνήθεια να φιλοσοφῆ, δὲν ἀσκήθηκε, σκούνταρτε, σφάριζωνε τὸ νοῦ του, ἐνῶ ἄμα ὁ λόγος για τὰ γνωστά του τὰ φαιμελικά, τὰ σπιτικά του, τὴ μάνα του, τὸν μπαμπά του, ἔσο κι ἂν τοῦ καίγανε τὴν καρδιά, ἔτρεχε ἡ κουδέντα του νερό. Πολὺ πολὺ διασκεδαστικά βέβαια πὼς δὲ μου φανήκανε ἔσα μου ἀράδιασε. Μὰ τὰ γάπησε τὰφτί μου, γιατί ἔλα τους μυρίζανε τὴν ἀλήθεια, μιὰν ἀλήθεια ταπεινή, ἀπλή, ἔσο θέλεις, πάντα ἔμως ἀλήθεια, κ' ἐνοιωθες μέσα να σπαταρῆ μιὰ ψυχὴ ἀθρώπινη, ἂν και μικρὸς ὁ ἄθρωπος ὁ ἔσιος.

(Ἐκόλουθη)

ΨΥΧΑΡΙΣ

BIBLIOPOLAEION

A. T. X. A. T. Z. H. A. O. Y. K. A.

LIVRES D' OCCASION

Ἰδρυθὲν τῷ 1889 ὁδὸς Σταδίου — 34

Ἅλα σας τὰ βιβλία, ἐπιστημονικά και μὴ. Ἡ εὑρητε καινούργη και μεταχειρισμένα εὑθηνά. Κατάλογος ἀποστέλλεται δωρεάν. ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ βιβλία και βιβλιοθήκαι.

ΣΤΗ ΣΚΥΡΟ

Μου εἶπες πὼς πήγες ἄλλοτε στὴν Κούμη και πὼς λυπήθηκες, που δὲν εἶδες και τὴ Σκύρο. Μου ἔδωκα τὴν ὑπόσχεση πὼς, σὺν ἔκναρχόμουνα ἔδω, θὰ σοῦ γραφα και για τὸ νησί αὐτό. Και μ' εὐχαρίστησή μου σήμερα τὸ κάνω.

Για τὴ Σκύρο φεύγουν ἀπ' τὸν Περαιά, δυὸ φορὲς τὴ βδομάδα βαπόρια. Πιάνουνε πρώτα στὴν Κούμη και παίρνοντας 10 μίλλια τὴν ὥρα, σὲ δυόμιση ἀπὸ ἐκει ὥρες, φτάνουνε στὴ Λιναριά, τὸ κυριώτερο τοῦ νησιοῦ λιμάνι. Στὴν Κούμη θὰ πήγες «διὰ ξηρᾶς» ἀπ' τὸ Ἐλιθέρι. Ὅμορφος ἔ δρόμος αὐτός, σὺν τύχη μάλιστα κ' εἶναι πρασινομένα τ' ἀμπέλια, που περνάει ἀνάμεσὸ τους. Ἐλλά πιὸ βαθύτερη ἐντύπωση θὰ σοῦ ἀφήση ἡ θάλασσα, που οὔτε τὴ φοβάσαι οὔτε σὲ πιάνει. Ἡ περάσης διπλα ἀπ' τὸν Κάθο-Ντόρο, τὸν Καφηρέα τῶν ἀρχαίων, κ' ἡ μανισμένη πνοή του, που βαθειά ἀναταράζει και με τους ἀφρούς της ἀσπρίζει τὰ γαλανὰ νερά, που στάθηκαν τὸ μνημα τοῦ γονιοῦ τοῦ Θησέα, θὰ σὲ κάμη να ἀπολάψης και να θαμάσης ἔλο τὸ ἄγριο μεγαλεῖο του.

Ἡ Λιναριά πέφτει ἀριστερὰ τῆς Κούμης. Εἶναι καλὸ λιμάνι, κ' ἔχει συνουκισμὸ ἀπὸ καμιά πενήντακρια σπίτια. Εἶναι δυὸ ὄρες μακριὰ ἀπ' τὴν πόλη τῆς Σκύρου. Ὁ δρόμος, φουκαμένος ἀπ' τῶν μουλαιῶν τις πατησιές, εἶναι στενός, ἄλλοῦ ἀνηφορικὸς και ἄλλοῦ ἔσιος. Περνάει ἀπὸ ἀμπέλια και χωράφια και φτάνοντας σὲ τέλος τοῦ δρόμου, θὰ ξαγναντίσης τὴ Σκύρο με τὰ κάτασπρα σπίτια της. Ἐγγλά στενή και χαμηλά πλατύτερη. Ἐὰ σπίτια της, που φαίνονται σὰ χυμένα ἀπ' τὴν κορφή τοῦ βουνοῦ σὲς πλαγιές του, ἀπλώνονται περισσότερο κατὰ τὸ βασίλειμα και τὴ νοτιὰ. Στὴν κορφή εἶναι ἡ ἀρχαία Ἐκρόπολη. Τὴν ἔξωνεν ἄλλοτε κλαστικὸ κάστρο, ἀπὸ μεγάλες ἐξάγωνες πελεκητὲς πέτρες και με πυργιὰ μισοστρόγγυλα, και σὲ μερικὰ μέρη διακρίνονται ἀκόμα τὰ Πέμελά τους, κ' ἔφτανε ὡς τὴ θάλασσα, σὲ ἀνατολικὸ μέρος τοῦ νησιοῦ, που ἀπέχει μισὴ ὥρα ἀπ' τὴν Πόλη.

Ἡ Σκύρος εἶναι τὸ νοτιώτερο ἀπ' τις Βορινές Σποράδες νησι και βρίσκεται κατὰ τὸ ἀνάτελμα τῆς Εὔβοιας. Εἶναι περσότερο μακρὸ παρὰ πλατύ. Ἐχει περίμετρο 65 μίλλια. Ἐπλώνεται ἀπὸ τὸ Β. Δ. σὲ Β. Α. Για να περάση πεζὸς ἀπ' τὸ βοριὰ σὲ νοτιὰ χρειάζονται 10 ὄρες και ἀπ' τὸ ἀνάτελμα σὲ βασίλειμα ἄλλες 8. Ἐνα μέρος ἔμως, που ἡ ἀνατολικὴ και δυτικὴ θάλασσα σχηματίζουνε κόλπους, τὸ Ἐχιλλι δηλ. και τὴν Καλαμίτσα, εἶναι τὸ στε-

νώτερο μέρος τοῦ νησιού, εἶδος ἰσμιός, πού ὁ περὶ τὸν περνάει σὲ μισὴ ὥρα.

Τὸ Ἀχιλλεῖο εἶναι «ὁ Ἀχιλλεῖος κόλπος» τῶν ἀρχαίων, πού, ὁ γιὸς τοῦ Πηλέα καὶ τῆς Θέτιδας, ξεκίνησε γιὰ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμο. Γιατὶ ἡ νεράιδα, ἡ μάνα του, ἤξερε πῶς θάπερτε στὸν πόλεμο ὁ γιὸς της καὶ γιὰ νὰποφύγη τῆς Μοίρας τὸ γοημέιο, τὸν πήρεν ἀπ' τὸν πατέρα του, τὸ βασιλιά τῆς ἐγαπημένης σου Φθίας, καὶ τὸν ἔστειλε στὸ Λυκαονίδη, τὸ βασιλιά τῆς Σκύρου, γιὰ νὰ μὴν τὸν ἔρουνε καὶ τὸν πάρουνε μαζί τους οἱ Ἕλληνες κατεπαναστοῖ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Ἐκεῖ τοῦ φέρσανε νουάνια (στὸ παρθενικὸ τοῦ πρόσωπο οὔτε χνουδὸ ἐν εἶχε ἀνθίσαι ἀκόμα) καὶ τὸν ἐκλείσανε στὸ γυναικί (1) μαζί μὲ τὴ βασιλοπούλα, τὴ Δηιδάμεια. Ἀλλὰ τὸ φέρεμα, πού δὲν κάνει οὔτε τὸν καλόγερο, δὲν μπορεῖ πολὺ περισσότερο ἢ ἀλλότρη τὴ φύση τοῦ νθρώπου. Τῆς βασιλοπούλας τὰ νιάτα κινήσανε ἢ ἀντρικὴ τοῦ συμπάθειας καὶ φέρανε στὸ φῶς τὸ εοπτόλεμο, κι ὅταν τὸ μαντεῖο εἶπε στοὺς Ἕλληνες, πῶς δὲ θὰ νικήσουνε χωρὶς τὸν Ἀχιλλέα, κι ὁ κησμός ὁδήγησε τὸ Δυσσέα καὶ τὸ Διομήδη στὸ νουομήδη τὸ παλάτι, ἢ συμπάθεια πού εἶχεν ὁ ἀνκειωμένος στὰ ὄπλα, ἐπρόδωκε τὴν ἀντρικὴ του ἴση. Γιατὶ ὁ πανούργος βασιλιάς τῆς Ἰθάκης, ἔειπε δῶρο στὸ βασιλιά τῆς Σκύρου ἕνα πανέρι γεμάτο ἄρματα καὶ ἐργόχειρα, πού σὰν τὰ πήγανε στὸ νουαικί, τρέξανε καὶ πήρεν ἡ Δηιδάμεια τὰ ἐργόχειρα κι ὁ Ἀχιλλεὺς διάλεξε τὰ ὄπλα. Κ' ἔτσι, ἴτε τῆς Νεράιδας ὁ γιὸς ἀπόφυγε τῆς Μοίρας τὸ αἰμμένο. Κάνεις καλά καὶ τὸ πιστεῖεις.

Τὸ νησί ἔχει ἀρκετὴ ἔκταση γιὰ τοὺς λίγους τοίχους—4000 ψυχομέτρα—καὶ κινένας δὲ δοιάζει ἐδῶ τὴν πείνα. Ἔχει γεωργία, κτηνοτροφία, ἀμπέλια, πεῦκα, μεταλλεῖα ἀπὸ σίδηρο, καὶ τομεῖα πού βγαίνουνε πολὺ ὁμορφα χρωματιστὰ ρμαρα. Ἄλλοτε, πού εἶχε πικρὴ τὸ ριζάρι, τὸ καλργοῦσανε καὶ ἔκανε καλὴ ἐξαγωγή ἀπ' αὐτό. Σήρα ἐξάγει ζῶα, τυριὰ ἀπ' τὰ καλύτερα ἑλληνικὰ ραλοτύρια) καὶ κριθάρι.

Ἔχει κυνήγι καὶ ψάρεμα πλουσιώτατο. Τὰ αρμπούνια τῆς μεγάλας, ἀλλ' ἄνοστα. Ἄνοσταίνε, μοῦ εἶπανε, γιατί τρέφονται μὲ καθούρια. Πού μπαρμπούνια τοῦ Σαρωνικοῦ! Τάλλα τῆς ψάρικα ἰαδικὰ καὶ μεγάλα. Κ' οἱ ἀστακοὶ τῆς μεγάλας,

νόστιμοι καὶ πολλοί. Τοὺς ψαρέβουνε χρονικῶς, καὶ γιατί δὲν ἀντέχουνε στὴ ζέστη, δὲν τοὺς ταξιδεύουνε μὲ τὸ ζεστὸ καιρὸ, ἀλλ' ἔχουνε κάμε: μάντρες στὴ θάλασσα, τοὺς ἀφήνουν ἐκεῖ, τοὺς θρέφουνε μὲ αὐτὰ ἀπὸ ἀχινοὺς καὶ σὰν κρυαδίσει ὁ καιρὸς τοὺς ταξιδεύουνε Περαιὰ κι Ἀλεξάντρεια. Ἐδῶ πάντα βρίσκεις ἀστακοὺς.

Καὶ τὸ στεριανὸ κυνήγι εἶναι καὶ αὐτὸ ἐδῶ ἀφθονο. Ἡ Σκύρος ἔχει ὅλα τοῦ κυνηγιοῦ τὰ εἶδη. Πουλιὰ διαβατάρικα καὶ πουλιὰ μνηματάρικα. Πέρδικες, ἀγριοπερίστερα καὶ λαγοί, θησαυροί. Εἶναι λίγα οἱ κυνηγοὶ τοῦ τόπου, εἶναι ξέμακρο τὸ νησί καὶ δὲν ἐρχονται ἀπ' ἀλλοῦθε κυνηγοί, τὸ νησί ἔχει ρουμάνια καὶ μέρη ἀπόγκρεμα, καὶ ἐθράσασε τὸ μνηματάρικο κυνήγι. Κάποιος γνωστός μου ἐπήγε καὶ ἐκυνήγησε τρεῖς ὥρες, καὶ ἐγύρισε—δὲν τὸ πιστέψαν οἱ κυνηγοὶ πού τοὺς τὸ δηγγήθηκα,— μὲ τριάντα πέρδικες καὶ τρεῖς λαγοὺς. Ἐχόρτασα τρώγοντας κυνήγι. Καὶ σένα, ξέρω, πῶς σοῦ ἀρέσει νὰ τὸ τρώγης. Ἀσκήμα ἔκαμες πού δὲν ἤρθες νὰ τὸ χορτάσῃς.

Ἔχει πολὺ ὁμορφες τοποθεσίες, κομψοὺς λόφους ντυμένους μὲ σκίονους, μὲ μυρτιές καὶ κουμαριές, ρεμματιές γεμάτες λυγαριές καὶ δάφνες καὶ βουνά σκεπασμένα μὲ πεῦκα, κέδρους καὶ πρινάρια. Ἄλλ' ἔχει στὸ νότιο μέρος τοῦ νησιού βουνά ἀπόγκρεμα καὶ πετρώδη. Τὸ ψηλότερο βουνὸ τῆς ὁ Κόχυλας (μοιάζει μὲ τὴν κορφὴ ἀναποδυρισμένου καχυλιοῦ) εἶναι ψηλὸ μόλις 800 μέτρα.

Ἔχουν ὁμοῦ οἱ ὁμορφες ἐξοχές τους καὶ ἕνα φοβερὸν ὄχτρο, τὸ μελισσομάμουνο, πού μοιάζει μὲ μαμοῦνι καὶ μέλισσα. Τὸ ἔντομο αὐτὸ ἔχει τὸ καλοκαίρι τόσο δηλητήριο, πού ἔποιον κεντρώζει πρήσκειται καὶ ὑποφέρει ἀπὸ φοβεροὺς πόνους, πού πολλοὶ ἐμείνανε νεκροί. Καὶ γιατρεῖουν οἱ Σκυριανοί, ἔσους κεντρώσει τὸ μελισσομάμουνο, μὲ τὸν ἐξῆς τρόπο: Καίουν ἕνα φούρνο—ὄχι γιὰ ψήσιμο κρεάτων, βέβαια—γδύνουνε τὸν ἄρρωστο, τὸν δένουνε σὲ μιὰ σανίδα καὶ τὸν βάζουνε στὸ φούρνο, ἔχοντας τὸ κεφάλι του ὄξω. Ἀπὸ τὴν πύρα τοῦ φούρνου ἀρχίζει ὁ ἰδρώτας, μὲ τὸν ἰδρώτα βγαίνει ἔλου τοῦ μελισσομάμουνου τὸ δηλητήριο κι ὁ ἄρρωστος γίνεται καλά.

Ἔχει καὶ νερὰ τὸ νησί.

Ἔχει ἕνα σπήλιο μὲ σταλαχτιττες, καὶ ρυάκια πού ποτὲ δὲ στερεύουν. Ἔχει καὶ ποτάμι, τὸν Κηφισό, πού σηματοῖζεται ἀπ' «τὴν ἀναβάλλουσα», ἕνα κεραλόδεντρο πού βγαίνει μέσα ἀπὸ ἕνα βράχο. Ὁ Κηφισὸς χύνεται ἀνάτελμα, κινεῖ μερικοὺς νερόμυλους καὶ ποτίζει τὰ περιβόλια τῶν Σκυριανῶν.

Στὸ σπίτι ἐνὲς περιβολιοῦ μένω. Σὲ σπίτι ἀρ-

(1) Καθαρευουσιάννα πού εἶναι, φερόματι μὴ μοῦ εἶπάλι: πῶς ἐφικίσα τὴ λέξη αὐτή. Στὸ Μεσολόγγι—ἔες δὰ ἐκεῖ—θυμήσαν πῶς ἔχουν τὴν παροιμία «τὰ πακονίσματα στὸ γυναικί τὰ βάζουνε.»

χοντικό, είκοσι λεπτά της ώρας μακριά απ' τὴν πόλη, πού εἶχεν ἕνας φίλος μου τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ τὸ παραχωρήσῃ. Εἶναι πανσέληνος. Ἡ βραδεὶά χλιαρή. Ἀπ' τὰ ὀρθάνοιχτα παραθύρια μοῦ στέλνει τὸ φεγγάρι τίς ἀσημένιες ἀχτίδες του καὶ τὸ ἀλαφρὸ τῆς νύχτας ἀεράκι μοῦ φέρνει τοῦ περιβολιοῦ τίς μουσικίες. Στὸ σπίτι αὐτὸ καττικεῖ ἡ ἀδερφή τοῦ φίλου μου, πού λείπει τώρα ταξίδι. Μοῦ εἶπανε πὼς εἶναι πνευματίστρα καὶ πὼς κάθε βράδι προσκαλεῖ τὰ πνεύματα καὶ μιλεῖ μαζί τους. Δὲ μοῦ εἶχε δοθῆ ἀφορμὴ νὰ πιστέψω, πὼς ἀλήθεια γυρίζουνε σ' αὐτόνε τὸν κόσμον καὶ ψυχὲς χωρὶς σῶμα. Κ' ἐπιθυμοῦσα νὰ συναντήσω μιὰ τέτοια ψυχὴ, γιὰ νὰ μάθω ἂν ἔχω στ' ἀλήθεια μαντέψει τὰ μυστικά μᾶς ἄλλης ψυχῆς πούχει σῶμα. Νά, τὴ περίστασι, εἶπα. Σ' αὐτόνε τὸν τόπον πού τὰ πνεύματα τῆ νύχτα γυρίζουνε, πιστεύω πὼς θάρθη καὶ σὲ μένα κανένα, νὰ μοῦ εἶπῃ τὰ μυστικά πού γυρεύω. Μὲ προσευκὲς καὶ παρακάλια τὰ ζήτησα σ' ὅλες τοῦ σπιτιοῦ τοὺς γωνιές, στῶν τραπεζιῶνε τὰ πόδια, στῆς σκεπῆς τὴν ἀστρέχα, στὰ δέντρα τοῦ κήπου ἀποκάτω, στὶς χλωμὲς τῆς οὐλῆνης ἀχτίδες, στῶν παραθυριῶν τοὺς μπερντέδες ἀπὸ πίσω . . . Τοῦ κάκου! Ἐμισόλλεισα τὰ παραθύρια. Τὰ ἔκλεισα ὅπως διόλου, καὶ ἄφησα νὰ μὲ φωτίζῃ χαμηλὸ φῶς ἀπ' τὸ πλαγινὸ δωμάτιο. Δὲν ἔκλεισα διόλου τὸ μάτι. Ἐσκέφτηκα μήπως τὰ φέρνει τῆς αὐγῆς τὸ ἀγιάζι. Τοῦ κάκου! Τὰ τραπέζια ἀσάλευτα μένουν. Οἱ μπερντέδες δὲν κουνιούνται διόλου. Στὴ θαμπάδα τῆς νύχτας, οὔτε χέρια, οὔτε σκῆματὰ βλέπω. Δὲ δοκιμάζω χεριῶνε τραθήγματα οὔτε ἄχρῳλων τοιμητήματα. Ἡ νύχτα βαθεῖα κοιμισμένη. Δὲν ἀνάσκινε γιὰ νὰ σείσῃ οὔτε φύλλο κανένα. Μονάχα τὰ εἴφορα φωνητικὰ λεμονόδεντρα ἀνασαίνοντας μοῦστελνῶν τὴ μωρομένη πνοή τους. Κι ἔταν τ' ὄρνιθι ἐλάλησε γιὰ τρίτη φορά, καὶ μὲ πήρεν ἔθνος, ἤρθαν τὰ πνεύματα καὶ μοῦ εἶπαν ὅτι στὰ ξύπνια ζητοῦσα. Ἀλλ' ἂν ἐπερίμενα σὲ ὄνειρον νὰ βρῶ τὴν ἀλήθεια, θὰ τὴν ἤξερ' ἀπὸ λόγια καὶ ὄρκους. Δὲ φεύγουνε τάχα σὰν ὄνειρα τῆς γυναικῆς τὰ λόγια κ' οἱ ὄρκου;

(Στάλλο φύλλο τελιώνει)

Κ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΩΤΗΡΙ'Η ΣΚΙΠ'Η

ΕΦΤΑ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

Ἡ Μεγάλῃ Αὔρα, φρ. 3. Κάλβεια μέτρα, φρ. 2. — Ἁγία-Βαρβάρα, φρ. 2. — Ἡ Νύχτα τῆς Πρωτομαγιάς, φρ. 2. — Ὁ Ἀπέθαντος, φρ. 3. — Θεάτρο καὶ Πιρόζα, φρ. 2. — Τρόπαια στὴν Τρικυμία, φρ. 2. — Οἱ Τσιγγανόθει, φρ. 2.

Η ΤΙΜΗ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ ΦΡ. 15.

PARIS—13, rue du Val-de-Grâce.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΗ, ἀρ. 11, ΑΘΗΝΑ

Συντρομὴ χρονιάτικη: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὴν Κρήτη ἀρ. 10. Γιὰ τὸ ἔξωτερικὸ φρ. χρ. 12 ἡμ. — Γιὰ τίς ἐπαρχίες δεχόμεστε καὶ τμήματες συντρομῆς (β' ἀρ. τὴν τομηνία). — Κανένας δὲ γράμματα συντρομητῆς ἂ δὲ στέλνει μπροστὰ τὴ συντρομὴ του.

20 λεπτά τὸ φύλλο, 20. — Τὰ περασμένα φύλλα πουλιούνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιάστια, καὶ στὶς ἐπαρχίες στὰ Πρακτορεῖα τῶν Ἑφημεριδῶν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΦΩΤΙΑ ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ—ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ—ΤΑ ΧΑΜΟΜΗΛΙΑ—ΞΕΓΥΜΝΩΜΑΤΑ—Η ΚΛΕΨΥΔΡΑ.

ΝΑ σκοτώνουν καὶ οἱ δικοὶ μας, ὅπως σκοτώνουν καὶ οἱ Τοῦρκοι. Μαχαίρι στὸ μαχαίρι καὶ φωτιὰ στὴ φωτιὰ. Ἀνὸ εὐζώνους μᾶς σκοτώσανε στὰ σύνορα οἱ Τοῦρκοι στρατιῶτες, δυὸ Τοῦρκους στρατιῶτες νὰ σκοτώσουν οἱ εὐζῶνοι μας. Μονάχα ἔτσι θὰ πάφουνε αὐτὲς οἱ ἀνυπόφορες Τουρκοκαλημαρίες.

Τὸ Κράτος στέλνει ἀθρώπους νὰν τοῦ φυλάξουν τὰ σύνορά του, καὶ δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰν τοὺς προστατέψει αὐτοὺς τοὺς ἀθρώπους, νὰν τοὺς κάνει σεβαστοὺς. Σὰν παλιόσκυλα τοὺς ἀφίνει καὶ τοὺς σκοτώνουνε. "Ἄς διαφεντέφουνε λοιπὸν οἱ ἴδιοι τὴ ζωὴ τους." Ἐτσι βράζουν καὶ τὸ ἐπίσημο Κράτος ἀπὸ τοὺς μπελαδες καὶ τὰφίνουνε νὰ σαλιαρίζει ἀνερόχλητα μέσα στὴ Βουλῆ.

*

ΤΟ «Ἐθνικὸ συμπόσιον» τοῦ Ψυχάρη. Λιαντότερη σάτυρα καὶ ἀληθινότερη ζουζαριά τοῦ Ρωμιοῦ δὲ γράφτηκε ἀκόμα Καθρέφτης, πού κηραρόσαμε σὲ δαύτουε ὄλοι τὰ μοῦτρα μας. Κοστούμι (ἄς τὸ ποῦμε κ' ἔτσι) τοῦ εἶναι κομμένο γιὰ κάθε ἀγῶνα μας, εἴτε πολιτικὸ, εἴτε φιλολογικὸ, εἴτε γλωσσολογικὸ, τέλος γιὰ κάθε Ρωμαϊκὸ ἀγῶνα. Κ' ἔπειτα σοῦ λένε πὼς ὁ Ψυχάρης, ἐπειδὴ ζεῖ στὸ Παρίσι καὶ δὲ ζεῖ ἀνίμεσά μας, δὲν ξέρει τὴ γλώσσα μας! Ἀβρωπος πού ξέρει τόσο τέλεια τὸ Ρωμιοῦ, πού τον ἔχει τόσο βαθιὰ ψυχολογίσει, δὲν ξέρει τί γλώσσα του! Μὴ χειρότερα!

Ξαναδιαβίστε, γυλιοδιαβάστε, τὸ «Ἐθνικὸ συμπόσιον» πού δημοσιεύτηκε στὸν περασμένον «Νουμά», κ' ἔπειτα κοπιᾶστε νὰν τὰ ποῦμε.

Κι ἀφιερῶμένο τοῦ ποιητῆ Βενιζέλου—μὲ τὴ σημασίαν του κι αὐτό.

*

ΕΝΑΣ λογόλογος, ἐπιγραμματικὸς, μὰ καὶ σαρκαστικὸς τοῦ χαρακτερισμὸς τῆς Ἐπανάστασης, ψαρεμένος σὲ μιὰ